	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 17 Οκτωβρίου 2020
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Γιατί ξεχάσαμε το περιβάλλον;

Σήμερα όλοι συμφωνούν ότι, έπειτα από μια ανοδική πορεία κάποιων δεκαετιών, το περιβάλλον έχει επανέλθει χαμηλά στις ελληνικές προτεραιότητες. Φταίει άραγε η κρίση; Εύκολη η εξήγηση αλλά δύσκολη η δικαιολόγηση. Το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον αποτελεί ύψιστο πόρο για την ανάπτυξη, άρα και για το ξεπέρασμα της κρίσης. Δεν είναι μόνον ο τουρισμός, είναι και οι ποιοτικές ξένες επενδύσεις που έλκονται από την καλή και απωθούνται από την κακή κατάσταση του περιβάλλοντος. Αλλά και η υποβαθμισμένη ψυχολογία του μέσου πολίτη θα μπορούσε να τονωθεί χωρίς μεγάλο κόστος αν υπήρχε ικανοποιητική μέριμνα για το περιβάλλον.

Μια ανασκόπηση εντοπίζει ζητήματα που, ανεξάρτητα από την οικονομική κρίση, ερμηνεύουν τόσο τη μείωση του κοινωνικού ενδιαφέροντος για το περιβάλλον όσο και την απουσία ουσιαστικής περιβαλλοντικής πολιτικής. Η μεγαλύτερη ζημιά έχει προκληθεί από τον συγκρουσιακό φανατισμό. Αλλοπρόσαλλες αντιδράσεις, υψώνοντας αμφίβολης αξιοπιστίας οικολογικά λάβαρα, ακυρώνουν επενδύσεις σε κάθε σημείο της χώρας. Η άρνηση είναι ίδια, είτε πρόκειται για βιολογικούς καθαρισμούς και άλλα έργα φιλικά προς το περιβάλλον είτε για αναπτυξιακά έργα που η τεκμηριωμένη μελέτη τους και η χρήση των καλύτερων τεχνολογιών θα εξασφάλιζαν βέλτιστη προστασία του περιβάλλοντος. «Εναλλακτικά» ή «πράσινα» κόμματα, περιβαλλοντικές οργανώσεις με ακραίες απόψεις και τοπικές ομάδες με μαύρες σημαίες συναγωνίζονται για ένα τυφλό «όχι», παραγνωρίζοντας ότι ενίοτε απλώς εξυπηρετούν μια τοπική κερδοσκοπία της γης. Δυστυχώς, ο μακροπρόθεσμος αντίκτυπος τέτοιων συμπεριφορών είναι καταστροφικός. Το μεγαλύτερο μέρος των πολιτών

	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

έχει γενικώς αντιπαθήσει τις οικολογικές ιδέες, ενώ η έκφραση «οικολόγος» έχει γίνει χλευασμός στην καθημερινή γλώσσα ή έχει καταλήξει να σημαίνει χορτοφάγος.

Όταν η λογική και η μετριοπάθεια υποκύπτουν στη μέθη της σύγκρουσης, οποιαδήποτε κινητοποίηση αυτοεπιβεβαιώνεται. Υπήρξαν βέβαια σπουδαίες οικολογικές προσπάθειες με τεκμηριωμένες θέσεις που δικαιώνονται από τις επιστημονικές εξελίξεις και την ιστορία, όπως π.χ. οι κινητοποιήσεις κατά των πυρηνικών εργοστασίων ή κατά της εκτροπής του Αχελώου, καθώς επίσης τα κέντρα περίθαλψης τραυματισμένων άγριων ζώων. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο με δογματικές αναξιόπιστες αρνήσεις, όπως ήταν οι κινητοποιήσεις κατά των ανεμογεννητριών, των μεταλλείων χρυσού ή του κωπηλατοδρομίου στον Σχινιά. Αναπόφευκτα μια κοινωνία που έχει πάρει διαζύγιο από τον ορθολογισμό και αδιαφορεί για την εμπειριστατωμένη γνώση πέφτει εύκολα σε παγίδες υπονομεύοντας τελικά τη δική της πρόοδο.

Με την ελπίδα μιας προσεχούς πολιτικής και οικονομικής ανάκαμψης, το περιβάλλον πρέπει να επανέλθει στην πρώτη γραμμή. Σήμερα οι διεθνείς προσπάθειες είναι στραμμένες στις πολιτικές για την κλιματική αλλαγή. Η χώρα μας έχει πολλά να κάνει αλλά και πολλά να κερδίσει. Μια μοναδική ιστορική ευκαιρία της προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Ένωση. Το άνοιγμα στην ποιοτική και φιλοπεριβαλλοντική επιχειρηματικότητα, ο εξοστρακισμός λανθασμένων πολιτικών και χρονοβόρων νομοθετικών, χωροταξικών και διοικητικών διαδικασιών που εμποδίζουν την ανάπτυξη και βλάπτουν το περιβάλλον, η δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης με τους ανθρώπους της παραγωγικής οικονομίας, η εντατική χρήση βάσεων δεδομένων είναι αλλαγές απολύτως αναγκαίες. Πρέπει να γίνουν τάχιστα και αποτελεσματικά ώστε να ξεπερασθεί η απώλεια μιας τουλάχιστον δεκαετίας και να συμπλεύσει η χώρα με το ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι.

Κίμων Χατζημπίρος, εφημ. *Το Βήμα*, 22-5-2016

	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

B. Λογοτεχνικό κείμενο

Ο Ηλίας Παπαδημητρακόπουλος (γεν.1930), ένας από τους πιο σημαντικούς πεζογράφους της εποχής μας, αποτυπώνει μια ελληνική επαρχία ασφυκτική που προσπαθεί να μοιάσει στο κέντρο χάνοντας την ταυτότητά της. Στον Οβολό η το περιβάλλον είναι «εκσυγχρονισμένο» αλλά η φύση επιμένει και λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν, τη ζωή και τον θάνατο.

Η μάνα μου σήκωσε τα άδεια πιάτα από το τραπέζι. - Σου άρεσε το φαγητό; με ρώτησε. - Παίρνεις πάντα το ωραιότερο μέρος, της είπα. - Τηλεφωνώ στον Κώστα, απέναντι, κι όταν έχει κασικάκι μου στέλνει το λαιμό και τη σπάλα. Την ώρα που την αποχαιρετούσα στην εξώπορτα, έβαλε το χέρι στην τσέπη της ρόμπας της — ακριβώς όπως παληά, όταν εξοικονομούσε λίγα χρήματα και μας έδινε για χαρτζηλίκι.

- Παρ' τα αυτά, μου λέει με χαμηλωμένο κεφάλι, εσύ χρησιμοποιείς λεωφορεία. Ήταν τρία εισιτήρια των αστικών συγκοινωνιών. Κατάλαβα τη σημασία της προσφοράς: η μάνα μου μού δήλωνε πως δεν μπορούσε, πλέον, να ανέβει σε λεωφορείο. Πράγματι, την ίδια εκείνη άνοιξη αρρώστησε και, ξαφνικά, πέθανε τα ξημερώματα. - Εγώ φεύγω, μου είχε πει την παραμονή το βράδυ στο νοσοκομείο.

[...]

Κατεβήκαμε όλοι στον Πύργο, όπου και ο οικογενειακός μας τάφος. Προηγείτο το φέρετρο, και ακολουθούσαμε εμείς. Μέχρις ότου έρθει η ώρα της κηδείας, άρχισα να τριγυρνά στα πέριξ του νεκροταφείου. Στις άκρες των ελαιώνων, δίπλα από τη σιδηροδρομική γραμμή, έβλεπα με έκπληξη κόκκινες ανεμώνες, που δεν θυμόμουν να υπήρχαν, όταν παιδιά ζούσαμε στο κοντινό χτήμα. Έφθασα και σε αυτό. Δεν είχε απομείνει, φυσικά, τίποτα. Το πουλήσαμε στην Κατοχή και τώρα είχε καταντήσει ένας γύφτικος οικισμός, εντός σχεδίου πια. Μια μπουλντόζα άνοιγε έναν ακόμη δρόμο. Προχώρησα προς το μέρος όπου βρισκόταν το πατρικό μου. Ήταν μεσημεράκι, και επικρατούσε μια περίεργη ερημιά, ίσως γιατί όλοι

	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

κοιμόντουσαν, ή απουσίαζαν. Βρήκα το παλιό μου σπίτι αγνώριστο, με προσθήκες από τσιμεντόλιθους και αλουμιένιες πόρτες. Από τα δέντρα και τον κήπο δεν είχε μείνει ούτε δείγμα.

Ξαφνικά είδα τη μανταρινιά! Μέσα σε όλον αυτό το χαλασμό, είχε καταφέρει να επιβιώσει. Γέρική, σχεδόν αιωνόβια, με καταφαγωμένον τον κορμό και τα κλαδιά της χωρίς φύλλα, διατηρούσε ακόμη αρκετούς καρπούς, κάτι πολύ μικρά μανταρίνια, ίδια με εκείνα που έκανε και τότε, όταν σκαρφάλωνα επάνω της την άνοιξη κι έκοβα τα φρούτα της. Τα καλοκαίρια με τις ζέστες υπέφερε πολύ. Αγωνιζόμουν να την διατηρήσω στη ζωή: δεν είχαμε αρκετό νερό, αλλά όταν μπορούσα της κουβαλούσα έναν δύο τενεκέδες να ξεδιψάσει. Πλησίασα με συγκίνηση, ένιωθα σχεδόν τύψεις για τα χρόνια της δίψας της. Πώς επέζησε, έτσι εγκαταλελειμμένη, τόσα καλοκαίρια; Είχα να την δω μισόν αιώνα ακριβώς και ουδέποτε την είχα θυμηθεί. Έφαγα δυο τρία μανταρίνια, έβαλα μερικά στη τσέπη μου, την χάιδεψα και έφυγα. Έσπευσα στο νεκροταφείο, όπου ήδη χτυπούσε πένθιμα η καμπάνα. Κατά τη διάρκεια της ακολουθίας, παρατηρώντας το πρόσωπο της μητέρας μου, σκεφτόμουν όλα εκείνα τα παρελθόντα. Αφαιρέθηκα, κι ήταν η γυναίκα μου που με προέτρεψε: - Πήγαινε να φιλήσεις πρώτος τη μητέρα σου. Πλησίασα. Της άφησα το ματσάκι με τις κόκκινες ανεμώνες, της γλίστρησα στα χέρια τα τρία εισιτήρια του λεωφορείου και, χαϊδεύοντάς της το κρύο μάγουλο, της ψιθύρισα στο αυτί:- Μάνα, η μανταρινιά μας ζει!

(Από το *Ο Οβολός και άλλα διηγήματα*, 2004)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να αποδώσετε περιληπτικά τις δύο πρώτες παραγράφους του μη λογοτεχνικού κειμένου σε 50-60 λέξεις.

Μονάδες 15

	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

A2. «Η χώρα μας έχει πολλά να κάνει αλλά και πολλά να κερδίσει». Να γράψετε μια παράγραφο 80 περίπου λέξεων με θεματική περίοδο την παραπάνω φράση, την οποία θα αναπτύξετε με τη μέθοδο των παραδειγμάτων.

Μονάδες 12

B1. Το λεξιλόγιο του πρώτου κειμένου θα μπορούσε να χαρακτηριστεί τόσο απλό και σαφές, καθώς ο συγγραφέας εκφράζεται με φυσικότητα, όσο παράλληλα και πιο σοβαρό, διδακτικό και αντικειμενικό. Να δώσετε από ένα παράδειγμα μέσα από το κείμενο που να επιβεβαιώνει τους παραπάνω χαρακτηρισμούς του λεξιλογίου.

Μονάδες 8

B2. Ποια η πρόθεση του συγγραφέα στην τέταρτη παράγραφο του πρώτου κειμένου; Με ποιον τρόπο επέλεξε να αναπτυχθεί η συγκεκριμένη παράγραφος και γιατί;

Μονάδες 10

B3. Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική ή παθητική) και να μετατρέψετε την παρακάτω περίοδο στο αντίθετο: «Δεν είναι μόνον ο τουρισμός, είναι και οι ποιοτικές ξένες επενδύσεις που έλκονται από την καλή και απωθούνται από την κακή κατάσταση του περιβάλλοντος». Πώς επηρεάζει το ύφος του κειμένου η μετατροπή αυτή;

Μονάδες 10

Γ. Πώς η φύση στο συγκεκριμένο απόσπασμα του λογοτεχνικού κειμένου επηρεάζει την ψυχολογία του αφηγητή και πώς κατά τη γνώμη σας καταφέρνει να ενώσει τη ζωή και τον θάνατο; Να εντοπίσετε και τρεις κειμενικούς δείκτες που αποδεικνύουν τη θέση σας. (Η απάντησή σας να δοθεί σε ένα κείμενο 150- 200 λέξεων.)

Μονάδες 15

Δ. Από τα σημαντικότερα διεκδικούμενα δικαιώματα της Τρίτης Γενιάς Δικαιωμάτων είναι το δικαίωμα για το περιβάλλον. Σύμφωνα μάλιστα με τη Διακήρυξη του Ρίο (1992), όλοι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα σε μια υγιή και παραγωγική ζωή σε αρμονία με τη φύση. Σχολιάστε σε μια ομιλία σας προς τους συμμαθητές σας την ανθρωποκεντρική αυτή θεώρηση

	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

του περιβάλλοντος και καταδείξτε το χρέος του ατόμου απέναντι στο περιβάλλον (350-400 λέξεις).

Μονάδες 30

	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 17 Οκτωβρίου 2020
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Ο οικολογικός φανατισμός καταστρέφει το περιβάλλον

Το απόσπασμα πραγματεύεται την αδιαφορία του σύγχρονου Έλληνα απέναντι στη φύση. Επισημαίνεται ότι η προσπάθεια να δικαιολογηθεί εξαιτίας της κρίσης δεν ευσταθεί, καθώς η καλή περιβαλλοντική εικόνα μπορεί να αποφέρει οικονομικά και ψυχικά οφέλη. Υπεύθυνος αυτής της αδιαφορίας, όπως φαίνεται, είναι ένας οικολογικός φανατισμός που ωθεί τις οργανώσεις σε σύγκρουση με βιώσιμες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες και γεννά στους πολίτες αισθήματα αποστροφής για τους οικολόγους.

A2. Η χώρα μας έχει πολλά να κάνει αλλά και πολλά να κερδίσει. Ειδικότερα, όσον αφορά στα οικολογικά δρώμενα η Ελλάδα έχει τις φυσικές υποδομές να ενισχύσει τις προοπτικές μιας βιώσιμης ανάπτυξης. Η εγκατάσταση ανεμογεννητριών, η αξιοποίηση μονάδων φωτοβολταϊκών συστημάτων, ο καθαρισμός και η προστασία φυσικών βιότοπων, είναι μερικές από τις δράσεις που θα σηματοδοτούσαν τη στροφή του ενδιαφέροντος προς την προστασία του περιβάλλοντος. Την ίδια στιγμή, τέτοιες κινήσεις θα αποβούν θετικές για τη χώρα, αφού πέρα από τις σωματικές και ψυχικές ωφέλειες, θα σημάνουν και την προσέλκυση τουριστών, καθώς και επενδυτικών κινήσεων που θα συνδράμουν στην οικονομική ανάπτυξη και ευημερία.

B1. Το λεξιλόγιο του συγκεκριμένου κειμένου θα μπορούσε να χαρακτηριστεί απλό και σαφές, καθώς ο συγγραφέας εκφράζεται φυσικά και μάλιστα με παραδείγματα που

	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

προσδίδουν ενάργεια στο κείμενο (όπως ήταν οι κινητοποιήσεις κατά των ανεμογεννητριών, των μεταλλείων χρυσού ή του κωπηλατοδρομίου στον Σχινιά). Παράλληλα, υπάρχουν σημεία στα οποία ο λόγος του γίνεται πιο επίσημος και σοβαρός με τη χρήση ειδικού λεξιλογίου (φιλοπεριβαλλοντική επιχειρηματικότητα). Ακόμα, δε λείπουν και σημεία στα οποία ο λόγος γίνεται διδακτικός (Πρέπει να γίνουν τάχιστα και αποτελεσματικά ώστε να ξεπερασθεί η απώλεια μιας τουλάχιστον δεκαετίας και να συμπλεύσει η χώρα με το ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι). Τέλος, το κείμενο διαπνέεται από αντικειμενικότητα, αφού στο μεγαλύτερο μέρος του χρησιμοποιείται τρίτο ρηματικό πρόσωπο (Σήμερα οι διεθνείς προσπάθειες είναι στραμμένες στις πολιτικές για την κλιματική αλλαγή).

B2. Πρόθεση του συγγραφέα στην τέταρτη παράγραφο είναι να αποδείξει ότι η πολιτική και οικονομική ανάκαμψη μπορεί να επέλθει με στροφή του ενδιαφέροντος προς το περιβάλλον. Αναπτύσσεται με τη μέθοδο των παραδειγμάτων, καθώς γίνεται αναφορά σε δράσεις *(Το άνοιγμα στην ποιοτική και φιλοπεριβαλλοντική επιχειρηματικότητα, ο εξοστρακισμός λανθασμένων πολιτικών και χρονοβόρων νομοθετικών, χωροταξικών και διοικητικών διαδικασιών που εμποδίζουν την ανάπτυξη και βλάπτουν το περιβάλλον, η δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης με τους ανθρώπους της παραγωγικής οικονομίας, η εντατική χρήση βάσεων δεδομένων)* που θα πρέπει να ακολουθήσει η Ελλάδα προκειμένου να πετύχει μια περιβαλλοντική συνεργασία με την Ευρώπη. Με τον τρόπο αυτό το νόημα γίνεται πιο σαφές και ο λόγος αποκτά πειστικότητα, αφού τα παραδείγματα λειτουργούν ως τεκμήρια.

B3. Η σύνταξη του αποσπάσματος είναι παθητική και σε ενεργητική θα είχε ως εξής: «Δεν είναι μόνο τον τουρισμό, είναι και τις ποιοτικές ξένες επενδύσεις που έλκει η καλή και απωθεί η κακή κατάσταση του περιβάλλοντος». Με την ενεργητική σύνταξη δίνεται έμφαση στο υποκείμενο και το ύφος καθίσταται πιο ζωντανό, παραστατικό, άμεσο και

	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

οικείο, ενώ με την παθητική έμφαση δίνεται στην πράξη με αποτέλεσμα το ύφος να είναι πιο αντικειμενικό, σοβαρό και επίσημο.

Γ. Η φύση στο συγκεκριμένο απόσπασμα είναι συνδεδεμένη με τον ομοδιηγητικό αφηγητή, ο οποίος στέκεται και την παρατηρεί τη στιγμή που βιώνει ένα στενόχωρο συμβάν, τον θάνατο και την ταφή της μητέρας του. Στον δρόμο προς τον οικογενειακό τους τάφο παρατηρεί το φυσικό τοπίο των παιδικών του χρόνων και ανακαλύπτει ότι κάποια πράγματα δεν έχουν αλλάξει, όπως οι κόκκινες ανεμώνες που ζουν παρά το πέρασμα των χρόνων. Φορτίζεται συναισθηματικά όταν αντικρίζει την καταστροφή του πατρικού του κτήματος και περιγράφει τις αλλαγές του σπιτιού του, που δεν έχουν αφήσει τίποτα από τα περασμένα. Έντονη είναι η έκπληξή του για την παρουσία μιας μανταρινιάς, μια έκπληξη που αποτυπώνεται μέσα από την αντίθεση ανάμεσα στη δική της διατήρηση και τον χαλασμό του περιβάλλοντος χώρου. Μάλιστα, μέσα από μια αναδρομική αφήγηση περιγράφει την προσπάθειά του να την κρατήσει στη ζωή, όταν μικρός μετέφερε νερό για να την ξεδιψάσει τους καλοκαιρινούς μήνες. Η μανταρινιά αυτή που κατάφερε και επιβίωσε πάνω από μισό αιώνα εντυπώθηκε τόσο μέσα του που θέλησε να το μοιραστεί και με τη νεκρή μητέρα του. Έτσι την ώρα που την αποχαιρετά της ψιθυρίζει πως η μανταρινιά ζει καταφέροντας με τον τρόπο αυτό να ενώσει τη ζωή με τον θάνατο.

Δ. Πρόλογος

Αγαπητοί συμμαθητές, συμμαθήτριες,

Με αφορμή τη συζήτηση για τα δικαιώματα του ανθρώπου, θα ήθελα να σταθώ σε εκείνο που αφορά το δικαίωμα του σε ένα υγιές, καθαρό φυσικό περιβάλλον. Πρόκειται για ένα θεμελιώδες δικαίωμα, το οποίο όμως συχνά καταπατάται από τον ίδιο τον άνθρωπο εξαιτίας της αλόγιστης εκμετάλλευσης του φυσικού τοπίου, αφού η ασύδοτη δράση οδηγεί στην εξάντληση των φυσικών πόρων καταστρατηγώντας τη δυνατότητα απόλαυσης μιας

	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ήρεμης, υγιούς ζωής. Για τον λόγο αυτό, θα ήταν χρήσιμο να θυμηθούμε τα οφέλη που προσφέρει η φύση στον άνθρωπο αλλά και το χρέος του σε αυτήν.

Κόριο μέρος

1^ο Ζητούμενο: Η αξία του περιβάλλοντος για τον άνθρωπο

- Αναμφισβήτητη, είναι η αξία του περιβάλλοντος για τη σωματική υγεία του κάθε ανθρώπου. Ο αέρας, το νερό, οι τροφές, όταν προέρχονται από μια καθαρή ατμόσφαιρα συμβάλλουν στην καλή υγεία και ευεξία του ατόμου βοηθώντας τον οργανισμό να ανταπεξέρχεται στις καθημερινές αντιξοότητες.
- Σημαντική είναι, βέβαια, η επαφή με την αγνή, καθαρή φύση και για τη διατήρηση της ψυχικής υγείας του ανθρώπου. Η εικόνα των έντονων χρωμάτων και των απολαυστικών ήχων σε αντιδιαστολή με τα καυσαέρια και τους ενοχλητικούς θορύβους των σύγχρονων μεγαλουπόλεων, προσφέρουν στον άνθρωπο την ηρεμία, τη γαλήνη που χρειάζεται για τη σωματική, ψυχική και πνευματική του αποφόρτιση και ανανέωση.
- Συνάμα, δεν θα ήταν λάθος να σκεφτεί κανείς ότι η ψυχική ισορροπία που παρέχει το αρμονικό φυσικό περιβάλλον επηρεάζει και τις ανθρώπινες σχέσεις. Το άτομο απαλλαγμένο από εντάσεις, νεύρα, αγωνίες μπορεί να αναπτύξει περισσότερο φιλικούς και ειλικρινείς δεσμούς με τους συνανθρώπους του. Έτσι, εδραιώνονται οι σχέσεις σε πιο στέρεες βάσεις προωθώντας τη κοινωνική συνοχή και συνεργασία.
- Τελευταίο, αλλά όχι λιγότερο σημαντικό είναι το γεγονός της οικονομικής προόδου που μπορεί να επέλθει από την αρμονική και ισότιμη σχέση του ανθρώπου με τη φύση. Πάντα υπήρξε σύμμαχος του ανθρώπου στην επιβίωση του και στην αναβάθμιση του βιοτικού του επιπέδου. Ο σεβασμός θα επιτρέψει να συνεχίσει να προσφέρει τις πρώτες ύλες που απαιτούνται στην ανθρώπινη παραγωγή και εξασφαλίζουν την ποιοτική ζωή.

	ΑΠΟ 17/10/2020 ΕΩΣ 14/11/2020
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

2^ο Ζητούμενο: Το χρέος του ανθρώπου απέναντι στο περιβάλλον

- Για τη φροντίδα του περιβάλλοντος απαραίτητη είναι η ενεργοποίηση των ίδιων των ανθρώπων. Αυτοί οφείλουν να προστατέψουν το μεγάλο τους σπίτι. Αρχικά, απαιτείται πολιτική, κρατική μέριμνα και βούληση για τη λήψη και εφαρμογή οικολογικών μέτρων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω χρηματοδοτήσεων και ερευνών για εναλλακτικές μορφές ενέργειας, εξοικονόμηση των φυσικών πόρων, βελτίωση των συνθηκών ζωής στις πόλεις, εφαρμογή προγραμμάτων βιώσιμης ανάπτυξης, κυρώσεις παραβατών.
- Απόλυτα σπουδαία κρίνεται και η ανάπτυξη οικολογικής συνείδησης μέσω της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Το άτομο από τη νεαρή ηλικία θα κατανοήσει την αξία του φυσικού περιβάλλοντος, θα ευαισθητοποιηθεί απέναντι σε προβλήματα οικολογικής καταστροφής και θα μπορέσει να αναλάβει δράσεις. Δράσεις, που μπορεί να ξεκινήσουν από τα πιο μικρά, όπως ανακύκλωση, ρίψη σκουπιδιών στους κάδους και να αποτελέσουν τρόπο ζωής.
- Φυσικά, στο πλαίσιο μιας ανθρώπινης συμπεριφοράς προς τη φύση εντάσσεται και η εθελοντική δράση κάθε πολίτη, κάθε ανθρώπου χωριστά. Η συμμετοχή σε αναδασώσεις, καθαρισμούς ακτών και δασών, ο περιορισμός της σπατάλης σε καταναλωτικά αγαθά, η εξοικονόμηση νερού, η ορθολογική διαχείριση της ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούν μέτρα που ο καθένας μπορεί να λάβει προκειμένου να συμβάλλει στη σωτηρία του πλανήτη.

Επίλογος

Γίνεται, λοιπόν, κατανοητό ότι μόνο ο ίδιος ο άνθρωπος μπορεί να προστατεύσει το δικαίωμά του σε ένα αξιοπρεπές φυσικό περιβάλλον. Στόχος του πρέπει να είναι η ορθολογική αξιοποίηση της φύσης, που θα του προσφέρει τα εφόδια για ανάπτυξη, χωρίς όμως να υποθηκεύεται το μέλλον των επόμενων γενεών. Είναι χρέος κάθε ανθρώπου να διαφυλάξει το πολυτιμότερο απόκτημα, αυτό της φύσης, μέσα στην οποία υπάρχουν και κατοχυρώνονται όλες του ελευθερίες.

1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ